Poštnina plačana v gotovini.

Št. 21. V Ljubljani, dne 25. maja 1922. Leto IV.

Kmetijski list

Glasilo „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

Izhaja vsak četrtek.
Naročnina:
celoletno . . . . . Din 12·50
poluletno . . . . . Din 6·25
Posamezna številka . . . . . Din 0.50

Kmet, pomagaj si sam, in svoje stališče v državi uravnavaj si sam!

Inserati:
1 mm inseratnega stolpiča stane za:
male oglase . . . . . Din 0·25
uradne razglase . . . . . Din 0·40
reklame . . . . . Din 0·50

Uredništvo in upravništvo lista je v Ljubljani na Kongresnem trgu št. 9 (nasproti dvorca).

V službi demagoga.

Iz službe v službo, iz stranke v stranko, to je karakteristika politike g. Novačana. Še pred dvema letoma strasten demokrat, ki je visoko spoštoval gospoda Svetozarja Pribičevića, hoče postati naenkrat kandidat SKS. Kandidatura pade v vodo, pridejo druge nepričakovanosti in g. Novačan postane mahoma največji čestilec g. Avramovića, katerega nazivlje očeta, in po njegovi volji voditelj zemljoradniškega pokreta v Sloveniji. Ko se tudi tu posuši navdušenje, se uda g. Novačan «ljudstvu» ter postane republikanec. Toda pot navzdol še ni končana, ker g. Novačan najde nov vzor — demagoga Radića. S tem je za enkrat zaključena metamorfoza g. Novačana, dokler ne doživi tudi tu svojega razočaranja. Po središkem shodu se zna zgoditi to kmalu.

In z g. Novačanom naj dela obenem vse skoke njegove politične konfuznosti — ubogi slovenski kmet, ki naj nima nobenih drugih potreb kakor samo to, da pribori g. Novačanu poslanski mandat. Predrznejšega zaupanja v kmetsko neumnost pač še nismo doživeli!

Toda karakteristika g. Novačana je še žalostnejša. Ne le to, da je meni nič tebi nič z elegantno lahkoto vstopal iz stranke v stranko, ni bil ta prestop nikdar idejno utemeljen. Saj je končno na svetu mogoče, da se kdo zaporedoma moti ter prestopa iz prepričanja iz stranke v stranko. Toda okoliščine, vsled katerih je izstopal iz strank g. Novačan, so take, da mora vsakdo dvomiti, če je bil g. Novačan idejno prepričan o potrebi izpremembe stranke.

Naj nam g. Novačan vendar pove, katera točka programa SKS. ga je napodila iz naše stranke. Ali niso bile merodajne čisto druge stvari?

Naj nam g. Novačan vendar pove, zakaj mu naenkrat ni več ugajal zemljoradniški program, ki ga je še pred kratkim s takim navdušenjem objavljal v «Naši vasi»? Ali ni morebiti izprememba v zvezi z obiskom v Beogradu?

Naj nam g. Novačan vendar pove, kaj je bilo vzrok, da se je mahoma prelevil iz monarhista v republikanca? Saj še ni tako dolgo, ko je g. Novačan navdušeno pozdravljal kralja Aleksandra.

Naj nam g. Novačan vendar pove, kaj je bilo vzrok, da je postal mahoma radićevec, ko je vendar hotel postati «slovenski Radić»? Zakaj je postal drugi namesto prvi? Ali ima to kakšno zvezo z obiskom v Zagrebu?

Prepričani smo, da ne dobimo na ta vprašanja nobenega odgovora, ker ima pač g. Novačan čisto svoje pojme. Tako pravi v «Naši vasi» z dne 18. maja, **«da ima pravico vleči za nos vsakega osla»**. Toda presneto se moti g. Novačan, če misli, da je slovenski kmet tisti osel, ki ga bo on vlekel za nos. Preveč takih «prijateljev» je že imel slovenski kmet, da ne bi ločil sedaj prijatelja od «prijatelja».

Slovenski kmet ne sodi več ljudi le po besedah, ki so zlasti dandanes silno poceni, temveč glavno so dejanja, ki jih pa g. Novačan ne more drugače pokazati kakor v negativni obliki. Zaradi tega, če je bil g. Novačan nekdaj dober literat, se še ne dá trditi, da bo tudi dober politik. In če piše v «Naši vasi» o «svojem nesebičnem in vztrajnem delu za kmeta in delavca», tedaj bo ta žalostna samohvala pač le malo zalegla. Če ponavlja g. Novačan v «Naši vasi» vse one resnične in neresnične stvari, ki jih je ugenila slovenska opozicija, potem to še dolgo ni delo za slovenskega kmeta. Kdor hoče dandanes pomagati kmetu, mora graditi in ne razdirati. Ker je radićevstvo razdiralno, zato je v škodo narodu.

G. Novačan nam bo morda očital, da vodimo oseben in ne načelen boj, ker posvečamo njegovi osebi toliko pozornosti. Tak očitek bi bil napačen. Kadar razlaga nekdo kak nov nauk, ni zadosti, če se vprašamo, **kaj** pravi, temveč jasnost dobimo šele tedaj, če vemo, **čemu** nastopa. Ker pa dobimo na to vprašanje najtočnejši odgovor, če se vprašamo, **kdo** oznanja novi nauk, zato se moramo pečati tudi z g. Novačanom.

Da ne bo g. Novačan žalosten, pa še nekoliko besedi o njegovemu nauku. Svoje misli o republikanstvu smo svoječasno že obširno razložili. Kakor monarhija sama na sebi ni dobrina, tako tudi ne republika. Mislimo, da bi tudi g. Novačan zagrabil za monarhijo, če bi imel voliti med francosko republiko in angleško monarhijo. Zato bi bil g. Novačan dolžan, če misli o republiki resno, razložiti, kako si je zamislil on to svojo bodočo republiko. Svoječasno, to je bilo tedaj, ko je bil še zemljoradnik ter se je navduševal še za zadružno državo, je bil že blizu temu.

Sedaj pa je to mjsel zavrgel, kajti v imenu SRS. se je dogovoril z g. Radićem za radićevsko republiko. Kljub vsej konfuznosti radićevega programa pa je jasno, da odklanja Radić zadružno državo, ki je v nasprotju z blokom kot zastopnikom štirih stanov. Zadružna država more sloneti le na temelju medsebojnega sporazuma dveh slojev — producentov in konsumentov, kar je v direktnem nasprotju z očeti hrvatskega bloka.

G. Novačan pa je nadalje dolžan povedati, če bo tudi njegova republika paradiž na zemlji, to je bez fara i žandara, brez davkov in arestov. Kadar govori človek o kvadraturi kroga, mora le-to že tudi malo pojasniti.

Zanimivo pa je tudi to, da imamo v naši državi zelo resno republikansko stranko, ki se kljub svoji maloštevilnosti odlično uveljavlja v skupščini. In ta je srbska republikanska stranka, ki odločno zagovarja republikansko misel, toda zagovarja tudi narodno edinstvo. V večno sramoto g. Novačanu bo, da je v tem oziru zapustil republikance ter prevzel izdajniški Radićev program. To sramoto bi Sloveniji pač lahko prihranil.

Če torej pogledamo, kaj nam je novega prinesel g. Novačan, in če se vprašamo po vsebini njegove republikanske misli, potem naletimo le na veliko ničlo. Vse republikanstvo obstoji v tem, da g. Novačan posluša, Radić pa zaukazuje. Naše čestitke k temu napredku!

Še žalostneje za g. Novačana pa je, če se vprašamo, čemu je pričel z republikanstvom. Nobene idejne utemeljitve ni za to, pač pa se prikazujeta častihlepje in lastni interes.

In če k vsemu temu dodenemo še fotografijo g. Novačana, tedaj je sodba popolna in zaključena tako, da bolj biti ne more.

Če komu, tedaj se bo g. drju. Novačanu posrečilo, popolnoma diskreditirati republikansko misel, kajti slabšega zagovornika si pač ni mogla najti!

Kot poslanec naroda, kot njegov sluga je hotel pričeti g. Novačan svojo politično kariero. Toda izpodrsnilo mu je in postal je sluga demagoga. Bolj žalostnega konca pač še ni doživel noben slovenski politik. Škoda za sloves literata Novačana, katerega bo ubil glas politika Novačana. To ponižanje bi si g. Novačan lahko prihranil!

Nedeljske zmage.

Celo vrsto shodov so priredili pretečeno nedeljo vrli poslanci SKS. in vsak shod je bil lepa in srce povzdigujoča zmaga.

Globoko utemeljena je bila vsaka teh zmag. Ni na Slovenskem stranke, ki bi imela višjo misel od naše kmetske misli. Ni pa tudi na Slovenskem stranke, ki bi mogla pokazati za svoje volilce toliko uspešnega dela kakor ravno naša SKS. In končno moremo reči z zadoščenjem tudi, da ni na Slovenskem stranke, ki bi imela poslance, vseskozi same borce za zmago ideje, kakor jih ima ravno SKS. Vse to troje se je jasno pokazalo na nedeljskih shodih in zaradi teh treh dobrin smo nepremagljivi.

Prišli so na shode SKS. tudi naši nasprotniki, dostojni in nedostojni. Ene kot druge smo pustili govoriti, ker eni kot drugi so nehote poveličali našo misel. V Brežicah sta nastopila n. pr. dva socialna demokrata. V dostojni obliki sta hotela slaviti svoj socializem. Toda, kako je obledela njih misel, ko je tovariš **Pucelj** zavrnil vsako njih trditev in med velikanskim navdušenjem vseh zborovalcev poudaril našo kmetsko misel. Klerikalci so kakor vedno poskrbeli za nedostojne nasprotnike. Bilo je to na Raki, kjer so hotele Marijine device razbiti s klepetanjem shod. Značilno za klerikalce je, da sploh niso poizkusili proslavljati svoje misli ali napasti naše ideje, temveč da je bilo vse, kar so mogli znesti na dan, nelepa neresnica, ki je bila tem grša, ker jo je izrekel duhovnik. Kaplan Stanovnik je namreč dejal, da so vsi duhovniki v SLS., ker je to krščanska stranka. Toda umolknil je, ko mu je dejal tovariš **Pucelj**, da to ni res, ker so ravno zadnje dni nastopili duhovniki proti SLS. in ker tudi **sam goriški nadškof dr. Sedej obsoja klerikalno politiko.**

In potem naše delo! Dasi je bil shod na Raki mestoma hrupen, je bilo vendar vse tiho in kljub odločnemu pozivu se ni upal niti en nasprotnik ugovarjati proti naši agrarni politiki ali pa izpodbijati naših uspehov. Odkar je SKS. na krmilu, se dvigajo cene živini neprestano, odkar smo mi na vladi, razpolaga kmetovalec svobodno s svojimi pridelki, in odkar imamo mi zastopnike v vladi, **ni bil zvišan ne en državni davek, ki bi zadel kmetovalca in malega obrtnika.** Leta 1920. je plačala Slovenija 1.325,635.565 kron davkov, letos pa jih plača le 948,667.668 kron. Od države pa je dobila leta 1920. 812,404.590 kron, letos pa 1,187.513.418 kron. Plačali bomo 376,969.897 kron **manj**, dobili pa 375.108.828 kron **več.** Tudi slepec mora priznati velik uspeh naše politike. In dalje novi vojaški zakon, izenačenje davkov, nove kmetijske šole in vse druge naše pridobitve, nemogoče, da bi vse to ogromno delo ne našlo svojega priznanja.

In narod je priznal naše delo ter navdušeno izrekal zaupnico poslancem SKS., svojim pravim in neustrašenim zastopnikom.

Manjka nam prostora, da bi mogli opisati vse shode tako, kakor bi zaslužili.

Podali smo zato le splošno sliko vseh shodov in navedli najvažnejše odlomke iz govorov naših poslancev.

Govorili so: na Raki in v Brežicah tovariši: minister **Pucelj,** poslanca **Rajar** in **Urek** kakor tudi zastopnik obrtnikov tovariš **Ogrič;** na Uncu tovariša **Kusar** in inženjer **Kosmač,** na shodu pri Mali Nedelji pa tovariša poslanca **Mrmolja** in **Dobnik.**

Vsak shod je bil zmaga in čast tovarišem, ki so jo izvojevali. Govornikom prav tako kakor zborovalcem!

V boj za Staro pravdo!

Stranka „kramarjev in birtašev“.

Klerikalni časopisi imenujejo večkrat SKS. stranko kramarjev in birtašev. Ker bi s to psovko radi vzbudili med narodom nezaupanje do nas, zato je dobro, da o tej stvari nekoliko izpregovorimo.

Res je: Tudi med gostilničarji, trgovci in obrtniki na deželi imamo svoje pristaše, in sicer vsled tega, ker so nekateri omenjenih tako tesno navezani na kmetijstvo, da imajo popolnoma iste interese kakor kmetovalci — saj opravlja večina izmed njih tudi v resnici poljska dela.

Kakor pri nas, tako je tudi v klerikalni stranki vse polno «kramarjev in birtašev», toda le neznaten del njih iz idealnih ozirov. In klerikalci se prav nič ne obotavljajo vabiti v «Kmetsko zvezo» tudi «kramarje in birtaše» in med volilno dobo so znašli za to formulo «vzajemnosti vseh stanov». Njih lepaki so vabili k sebi obrtnike, češ, zavoljo «vzajemnosti vseh stanov» naj pristopijo h klerikalcem. Če očitajo torej klerikalci sedaj nam podeželske trgovce in obrtnike, tedaj je to zanje le kislo grozdje, ker jih ne morejo privabiti k sebi. Da je poleg tega tako očitanje tudi samo hinavsko farizejstvo, je pa za vsakega poštenjaka jasno.

Toda nekaj je treba naglasiti z vsem poudarkom! Klerikalci kriče tako, kakor da bi bil obrtniški in trgovski stan sam na sebi nečasten. Podlost brez primere! Kdor pošteno dela, je poštenjak. In vsak stan je potreben. Lakote bi pomrli vsi ljudje po župniščih, če ne bi za njih pečenko skrbeli mesarji. Čemu torej hočete sramotiti mesarje? Mari zato, ker je minister Pucelj po poklicu mesar?

Trgovec na deželi ni noben izkoriščevalec ali škodljivec naroda in z mirno vestjo trdimo, da si interesi kmeta in trgovca ne nasprotujejo. Trgovec je posredovalec med proizvajalcem in konsumentom. Trgovčeva naloga je torej nujna in potrebna. Saj vendar ne bo nihče pričakoval, da bi gnal kmet sam živino v Italijo, ali da bi prodajal sam jajca v Švico. Ravno tako nezmiselno pa bi tudi bilo, ko bi kupoval kmet manufakturno blago, sladkor i. dr. sam naravnost v tvornicah. To delo bo pripadalo vedno trgovcem. In če bo konkurenca dobra, bo vršil to delo tudi trgovec dobro in ceno. Za poslednje skrbi poleg tega tudi zakon o pobijanju draginje življenskih potrebščin in brezvestne spekulacije, za katerega uveljavljenje imajo tudi poslanci SKS. zasluge.

Ker poznamo nasprotnike, vemo, da bodo sedaj, ko smo napisali nekaj besedi v prilog trgovca, začeli vpiti: Poglejte, kako lomi «Kmetijski list» kopje za trgovca, kako ga zagovarja! Izneverili so se svojemu zadružnemu programu. Zato izjavljamo že naprej: **slejkoprej stojimo na stališču zadružništva;** vedno in povsod učimo narod: organizirajte se v zadrugah, ustanavljajte zadruge, v katerih vodite lahko sami svoj nakup in svojo prodajo! Podpore in sploh pospeševanje zadružništva s strani države beležimo lahko med zasluge, ki si jih je stekla naša SKS. Na vsak način smo in bomo tudi nadalje storili v tej smeri neprimerno več kot klerikalna stranka, ki hoče osrečiti kmeta s tem, da samo zabavlja in kritikuje druge, sama pa je daleč od pozitivnega dela. Toda ker zadružništvo ne more čez dan objeti vseh panog, zato bo še dolgo vrsto let trgovec izpopolnjeval delo zadrug. Kdor hoče kar čez noč odpraviti trgovce, je demagog in ljudska varalica. To je treba poudarjati.

Zdelo se nam je potrebno, enkrat odgovoriti na večno natolcevanje klerikalcev o kramarjih in oštirjih ter ugotoviti, da interesu kmeta ni nasproten interes naše trgovine in da je v SKS. kot stranki producenta in produktivne gospodarske politike mesta poleg kmeta tudi za obrtnika, ker je tudi slednji producent. Svoboden izvoz živine in deželnih pridelkov je zahteva i kmeta i trgovca. Obrtniki na deželi pa so po večini tudi posestniki, ki izvršujejo poleg kmetije tudi kak obrt. To velja tudi za «oštirje», ki so na deželi v prvi vrsti kmetovalci. Zakaj ne bi bilo za take stanove mesta v naši stranki, ako je za kaplane mesta v «Kmetski zvezi». SKS. je stranka producenta-kmeta. In zvesta svojemu programu, bo vedno in dosledno zastopala interese kmeta, pa tudi interese vseh stanov, katerih interesi se ne križajo s kmetskimi interesi. Na vsak način smo glede te svoje politike doslednejši kakor pa klerikalci, ki drže vedno dvojno železo v ognju: v mestu se ogrevajo za gospodarsko politiko konsumenta, divjajo proti svobodnemu izvozu ter se navdušujejo za idejo krščanskega komunizma, na deželi pa so največji prijatelji kmeta-producenta ter grmijo proti konsumentom. Če je v klerikalni stranki mesta poleg kmeta tudi za meščana, ki ima čisto druge težnje in zahteve o sistemu državne gospodarske politike kakor kmet, tem prej je mesta v naši stranki tudi za obrtnike in trgovce.

In če vpije klerikalna stranka na nas kot na stranko «kramarjev in birtašev», prosto ji! Toda obrtnikov in trgovcev s tem ne bo pridobila zase.

F. R., kramar z dežele.

„Kmetijski list“ ne manjkaj v prav nobeni kmetiški hiši!

Pokrajinske vesti.

(Blamirani atek.) «Ekonom» se je pravočasno pobrigal, da je dobil za svoje člane gotovo količino modre galice po zelo nizki ceni. Za kaj takega pa se niso brigali klerikalci, ker njih «Zadružne zveze» so se vrgle le na večje kupčije, prepuščajoč potrebe malega kmeta čisto na strani. Ker je bil zaradi tega «Ekonom» v ugodnejšem položaju in je mogel postreči vsaj za silo svojim članom s cenejšo modro galico, zato je rodilo to umljivo pri klerikalcih veliko jezo in zavist. Toda pomagati se ni dalo. Ker pa jeze le niso mogli prikriti, zato so poslali klerikalni kolovodje v boj enega svojih «najjačjih» parlamentarcev. Stanovnikov atek so stavili namreč na ministra za kmetijstvo tovariša Puclja tole vprašanje: Kako je prišel «Ekonom» do tako cene galice in zakaj jo tako poceni prodaja le svojim članom, ali kakor so se atek izrazili: «onim, ki berejo ‚Kmetijski list'»? Minister tovariš Pucelj je atku odgovoril, da je modro galico razdelil po ključu: kolikor prošenj in kolikor blaga; temu primerno je dobil vsak reflektant svojo količino. In ker se klerikalci niso niti oglasili, zato tudi niso ničesar dobili. Tovariš Pucelj je lepo pohvalil «Ekonoma», ker dela tako nesebično za kmeta, se izrazil razjarjenemu atku nasproti, da razume njih jezo, a jih potolažil, da niso našli prave adrese, češ, zakaj se pa niste brigali po svojih organizacijah za modro galico, kakor so se «Ekonom» in drugi. Ko so se atek še jezili, češ da bi moral «Ekonom» tudi klerikalcem preskrbeti ceno galico, jih je minister tovariš Pucelj poučil, da mora biti Stanovniku kot staremu zadrugarju vendarle že znano, da se vsaka zadruga briga le za svoje člane. Med smehom vse zbornice so spravili atek molče to novo blamažo v žep. Pravijo, da bodo atek sedaj beograjsko blamažo na debelo prodajali članom svoje zadruge. Toda atek, nikar toliko ne govorite o zadrugah, ker drugače bodo prišle nerodnosti na dan, saj vendar veste, slavni atek, da je nekoč bilo dosti hrupa zaradi nekih 90 klafter drv. Ali naj govorimo jasneje? Radovedni smo le, kaj pravi Jaklič o nastopu svojega nekdanjega najvzornejšega zadrugarja Svederca iz Horjulja?

(Uresničilo se je.) Ko je dr. Novačan zapustil SKS. ter prestopil k zemljoradnikom, oziroma k Avramoviću, je nekdo dejal g. Avramoviću: Ne bo minilo leto in dr. Novačan Vas bo prav tako zapustil kakor je zapustil kmetijce. In res! Niti polovica leta ni prešla in dr. Novačan je že potrkal pri Radiću. In čez še eno leto bo dr. Novačan zopet drugje! V resnici, dober ljudski voditelj, ki ve za pravo pot!

(Vsestransk je) urednik «Murske Straže». Žveplo in ogenj bruha v svojem listu na centraliste ter oznanjuje republikanstvo, dočim ustanavlja istočasno nov list «Samoupravo», ki bo glasilo narodnoradikalne omladine. Doslednost, ki jej ni para!

(G. Jože Petrič) je «Avtonomistov» sicredakter, to se pravi, če napiše Prepeluh kako neumnost, sedi g. Jože Petrič in ne g. Prepeluh. Ker je g. Prepeluh ponatisnil članek «Jugoslavije», v katerem se na prostaški način obrekuje tovariša Puclja, je vložil le-ta tožbo proti «Jugoslaviji» in «Avtonomistu». Ker ne spadajo sedaj tiskovne tožbe več pred poroto, temveč pred redno sodišče, zato je obsodba vsakega obrekovalca gotova, kar ve seveda tudi g. Jože Petrič, ki je zategadelj že slovesno zatrobil umik. V «Avtonomistu» izjavlja namreč, da bere zgolj «Kmetijski list» in črešnje. Ker je izjava g. Jože Petriča nepopolna, jo izpopolnjujemo mi ter dostavljamo, da bere g. Jože Petrič tudi «Avtonomista» in njegove neumnosti.

(Kako more vedeti tovariš Pucelj) maja meseca, kakšna bo žetev v jeseni, izprašuje modri Prepeluh. Človek ne sme biti od muh, pa ve marsikaj, g. Prepeluh.

(Sprejemanje novincev v finančno kontrolo.) Ker bo prevzela obmejno službo, ki jo vrši sedaj gранična trupa, zopet finančna kontrola, se bo sprejelo v službo večje število pripravnikov finančne kontrole. Prošnje je vlagati do dne 15. junija 1922. pri delegaciji ministrstva financ v Ljubljani. Podrobnosti so razvidne iz razpisa v «Uradnem listu» št. 52.

(Himen.) V ponedeljek dne 22. maja se je poročil naš vrli pristaš tovariš Valentin Babnik v Zgornji Šiški z gdč. Marinkovo iz ugledne Grajščakove rodbine. Iskreno čestitamo!

(Lepo ime ima sicer ljubljanska okolica,) ampak zato tudi grozne ceste. Tako razdrapane in tako zanemarjene so vse ceste, da ima gotovo ljubljanska okolica v vsej Sloveniji najslabše ceste. In na prvem mestu vse cestne mizerije sta občini Moste in Devica Marija v Polju. Cestni odbor pa spi in spi ter se ne gane, da bi storil svojo dolžnost. Žvižga na slabe ceste načelnik Oražen in piska nanje njegov podnačelnik Dimnik. Oba imata le skrbi za slavno SLS., ceste pa naj oskrbuje ljubi Bog. Ceste iz Zadobrove v Zalog se že 7 let ni doteknila nobena lopata in noben cestar. Tega zanikrnega klerikalnega gospodarstva ne more prebivalstvo več trpeti. Vse — živina, vozovi in ljudje — trpi, ker počiva naš zaspani cestni odbor. Pozivljemo prav odločno merodajna oblastva, naj razpuste takoj sedanji cestni odbor ter razpišejo nove volitve! Zadosti škode je že napravila klerikalna zanikrnost. Sedaj pa jo mora biti konec!

(Most pri Št. Jakobu) bo kmalu rja snedla. Kakor se nihče ne briga za ceste, tako se tudi nihče ne zmeni za prebarvanje mostu. Opozarjamo oblastvo, naj prime nemudoma za ušesa dotičnika, ki zanemarja svojo dolžnost ter ne skrbi za prebarvanje mostu.

(Dol pri Ljubljani.) Pristaši SKS., včlanjeni v krajevni organizaciji SKS. v Dolu pri Ljubljani, izrekamo nezaupnico občinskemu odborniku Francu Lenčku, posestniku in gostilničarju v Klečah, izvoljenem v tukajšnji občinski odbor na programu SKS., ker se ni ne le ravnal po naših navodilih, temveč je, kar njegovo politično nedoslednost še bolj dokumentira, postal slepo orodje naših političnih nasprotnikov. Tem potem ga obenem javno pozivljemo, ako ima še trohico značajnosti v sebi, da izvaja konsekvence.

(Vič pri Ljubljani.) V zadnjem času si puščajo napeljavati vasi v naši okolici elektriko iz viške elektrarne. Ker to napeljavanje mnogo stane, smatramo za svojo dolžnost, da opozorimo vsakogar na to, da viška elektrarna ni taka, kakor je n. pr. ljubljanska. V Ljubljani je vedno enakomeren tok, na Viču pa ob suhem vremenu luč komaj brli, če sploh brli. Delati se pri taki luči ne more. Seveda je taka moč tudi za stroje preslaba. Toda viška elektrarna je tudi draga in zlasti pri popravilih, katerih je vedno čez glavo, so to sedanji njeni odjemalci bridko občutili.

(Log.) Novoustanovljeno gasilno društvo v Logu priredi v nedeljo dne 28. t. m. veliko vrtno veselico, združeno s plesom, srečolovom in šaljivo pošto. Ob slabem vremenu se preloži veselica na binkoštni ponedeljek dne 5. junija. Prijatelje gasilstva vljudno vabimo, naj se udeleže veselice v obilnem številu.

(Iz Metlike.) Sokolska društva v Metliki, Novem mestu in Št. Jerneju prirede na binkoštno nedeljo skupen pehotni izlet na Sv. Jero (Trdinov vrh). Ker se zanimajo za ta izlet tudi naši tovariši, zato se jih s tem najvljudneje vabi k udeležbi. Vsako društvo odhaja s svojega sedeža zase okoli treh zjutraj. Sestanek vseh udeležencev izleta bo na vrhu ob 9. uri dopoldne. Vina in pečenih jancev ne bo manjkalo. Za primer slabega vremena izlet odpade.

(Bela Krajina.) Te dni je bilo prodano veleposestvo Emanuela Kühnela v Gradacu v Beli Krajini. Posestvo je kupil češki Nemec Hoffmann. Seveda ni še kupčija v redu, ker spada veleposestvo pod agrarno reformo, vsled česar Kühnel nima pravice posestva prodati. Čujemo, da se nekateri gospodje močno trudijo, da bi dobil Kühnel prodajno pravico za posestvo kljub temu, da bi bil s tem kršen zakon o agrarni reformi. V Beli Krajini vlada zaradi te kupčije precejšnje razburjenje, ker se domači posestniki opravičeno boje, da si prilasti to posestvo tujec — Nemec. V pomirjenje Belokranjcem izporočamo, da bomo znali to kupčijo preprečiti, kajti zemlja in gozdi tega veleposestva so last Belokranjcev.

(Z Rečice ob Paki.) Umrl je nenadoma v sredo dne 10. maja gospod Anton Steblovnik, gostilničar in posestnik, v 73. letu svoje starosti. Padel je namreč tako nesrečno z voza, da je bil v nekaj minutah mrtev. — Rajnki je bil starejšina vsem Savinjčanom in Šaleščanom znane ugledne rodbine Steblovnikov. O splošni priljubljenosti sicer skromnega in ponižnega, a skrajno pridnega in vzorno poštenega, vernega slovenskega gospodarja je pričala ogromna udeležba pri pogrebu. Ker je rajnik na zemlji veliko trpel in se dosti trudil, zato naj mirno v Bogu počiva na onem boljšem svetu!

(Gorenjesavinjski Sokol v Mozirju) praznuje dne 28. maja svojo štiridesetletnico. Nad vse zaslužen je ta jubilej, praznik dela in rodoljubja. V proslavo svoje štiridesetletnice priredi mozirski Sokol večjo slavnost, ki jo naj posetijo tudi naši tovariši, zakaj v prospeh vsega naroda je bilo delo mozirskega Sokola. Vrlemu društvu naše iskrene čestitke!

(Shod g. Hohnjeca v Gomilskem v Savinski dolini.) V nedeljo dne 7. maja je imel pri nas g. Hohnjec shod, ki se ga je udeležilo okoli 50 ljudi, med njimi tudi mnogo radovednih žensk. Zborovalci so bili pristaši raznih strank. Mnogo sladkega nam je povedal gospod Hohnjec, posebno pa je poudarjal veliko ljubezen klerikalcev do naših fantov. (Med vojno smo to «ljubezen» krvavo občutili.) Kot pravi klerikalec je moral počastiti g. Hohnjec seveda tudi neresnico, rekoč, da so samostojneži proti našim fantom. (To laž smo v «Kmetijskem listu» že dovolj razkrili. Op. ured.) G. Hohnjec se je dotaknil tudi g. Novačana ter pri tej priliki zmešal resnico z neresnico. Res je, da je bil dr. Novačan hud samostojnež, res je celo, da je bil pred tem demokrat in velik Pribičevićev častilec, res je dalje, da ga je nastavil v kmetijskem ministrstvu tovariš Pucelj, res je končno, da je hotel postati kandidat SKS. — neresnica pa je, da je propadel kot kandidat, ker je bil ubog študent in si je izbrala SKS. rajši bogatega drja. Vošnjaka. Še preden je prijavil dr. Novačan svojo kandidaturo, je bil dr. Vošnjak že določen za kandidata. Toda ne zaradi njegovega denarja, temveč zaradi njegovih zaslug za slovenski narod, katerih ne more utajiti niti častiti g. Hohnjec. Silno časte klerikalni poslanci tudi ptico srako, kajti njej se je poklonil g. Hohnjec ter razlagal, kako se bori za most pri Št. Petru v Savinski dolini, tako namreč, da kar vsak teden pocuka ministra, naj ta most že zgradi. Gospod Hohnjec! Ali Vas ni sram, da si kot opozicionalen poslanec hočete pridobiti slavo na temelju onega dela, ki ga vrši od Vas tako oklevetana vlada? Duhovnik, ki javno govori take neresnice! Tužna nam majka! Zabavno je bilo, ko je pričel govoriti predsednik shoda. Dejal je, da so naši poslanci krivi vseh davkov. Povedal je celo to-le modro: Ko je bila SLS. na vladi, so dolžili samostojneži SLS., da je ona kriva vseh davkov, čeprav ni bil finančni minister klerikalec. (Seveda sedanji finančni minister je pa samostojnež in zato je SKS. kriva vseh davkov!) Povedal je še več sličnih neumnosti, toda za enkrat naj predstoječe zadostuje, kajti druge nesreče ni bilo.

(Trbonje.) Po prizadevanju našega tovariša poslanca Drofenika se je vršil dne 19. t. m. železniški ogled glede namestitve postajališča in nakladališča. Za te dve napravi, ki sta silno potrebni, smo se čez 10 let zastonj potegovali. Komisije, ki jo je vodil višji nadzornik g. Hofmann, so se udeležili poleg številnih županov prizadetih občin tudi gg. okrajni glavar dr. Ipavic, poslanec Drofenik, načelnik okrajnega zastopa inž. Pahernik in župnik trbonski. Ko je ugotovila komisija možnost te naprave ter izdelala provizoričen proračun, se je g. glavar z njemu lastno spretnostjo takoj lotil razmišljanja, kako ves načrt denarno omogočiti. Posamezniki kakor tudi zastopniki interesiranih občin so takoj obvezno obljubili znatne zneske v novcu in v lesu. Sklenilo se je dalje, da se v kritje primanjkljaja najame posojilo, katero naj se s pobiranjem posebnih taks od strank, ki bodo nalagale vagone, amortizira. Ta poslančev predlog so zborovalci soglasno sprejeli. Načrtu so pritrdili tudi zastopniki južne železnice. Ker smo se po vrlem prizadevanju gg. okrajnega glavarja in poslanca Drofenika resno lotili dela, upamo, da bomo še letos otvorili postajico «Trbonje» v veliko gospodarsko korist občin. Zahvaljujemo se tovarišu poslancu in g. okrajnemu glavarju za zanimanje s prošnjo, da ne odjenjata do izvršitve te zadeve. — Trbonjčani.

(Pišece pri Brežicah.) Dne 11. t. m. je uničila toča delno vinograde in posevke v občinah Pišecah, Bojsnem in Bizeljskem. Najhuje za te kraje je to, da so prebivalstvu skoro edini vir dohodkov vinogradi, kateri pa so tako uničeni, da so sedaj trte prazne kakor ob rezatvi. Gospode pri davčnem oblastvu v Celju, ki se razumejo tako dobro na davčni vijak, vabimo, naj si pridejo ogledat to bedno kmetsko ljudstvo sedaj, ko zre gladujoče in brez upa pomoči v bodočnost.

(Sv. Benedikt v Slovenskih goricah.) Geslo naših klerikalnih voditeljev in orlovskih organizatorjev je: namen posvečuje sredstvo. Po tem geslu se je ravnala tudi neka Zofija Krajnc na Loškem vrhu ter ukradla svoji sosedi nekoliko piščancev, ki jih je prodala potem trgovki P. pri Sv. Benediktu. Slučaj pa je hotel, da je zagledala že drugo jutro lastnica piščancev svoje ukradene piščance ter zvedela pri trgovki tudi ime tatice. Krajnc je pri zaslišanju izjavila, da ni to nič hudega, ker si je nameravala z izkupičkom nabaviti orlovski kroj. Gospod župnik Gomilšek je res lahko ponosen na tako orlovsko vzgojevanje!

Komarov Mihalek iz Hüde lükne!

Gospod urednik! Dugo sen Vam že nič ne pisa, ker smo zaj fest delali te pa sen ne meja cajta. Zaj pa je eno par dni dež ša, pa sen se malo prehlada in sen si ša po arcnijo dohtari k Sv. Trojici, da bi znavi zdrav grota. Pr dohtari sen moga dugo čakati, te pa sen vse cajtinge prešta, vete, gospod urednik, kaj sem našša v enih notr. Pri Sv. Trojici je pre vse nemškutarsko, no sen si misla to pa nemre biti, tü ja lidje nemški nevejo, se je itak vse slovensko okoli nokoli. Mihalek, da boš verva, te pa se sam vün zviže, vete, gospod urednik, potl pa sem ša v krčmo na frtal jabošnice, da bi čüja, kak lidje gučijo. Kumer sen si zamizo seja že je priša en nobl gospod notr z očalami te pa je reka: «Gutmorgen! Ohtel vein.» No, Mihalek, sen si misla, zaj pa že neke čüješ. Potl pa pride še oštrjaš. Kcoj te pa sta oba vküp po nemškem gučala. Pa jaz vsega nesem razmo, samo to, da se je šlo za neke sokole. Potl pa sem pita kelnarco, kdo je tisti nobl gospod? Rekla mi je: «To so oni gospod Golob, kaufman tü. Zaj še je meni v glavo palo, da je tisti stari nemškutarski grešnik, ki so že vse cajtinge pisale od njega, ki zaničuje Slovence, pa, ki je da 14tega leta nekoga zapreti, ki je preveč veki Slovenec bija. Ha ha, Mihalek, totega tiča moreš tüdi Ti spoznati! Zaj pa le na delo, Mihalek! Da bi Vam jaz moga to vse napisati, kaj sen od totega Ferd. Goloba vse zveda in čüja, to bi tri cajtinge z desetimi platli premalo bile. Jaz mo Van samo to glavno napisa. Toti Golob je bija med vojsko minister za notranje želodčne zadeve pri Sv. Trojici. To se pravi, da je meja tisto komando, ki je liden melo, špeh in cuker prodava, tistim, keri so nemško gučali in ker je meja vekši nemškutarski želodec, je več doba. Či pa je kaka boga kočarca prišla, te pa je prava: «Ferdamte vindiše babm» in take imena jim je dava. Bija je tüdi rihtar v Trojički gomajni. Pravli so mi, či še bi duže bija, te bi Trojičko gomajno na petlo sprava, ki je pre podpisa 30 taužnt za Trojičko občino vojskenega posojila. San se je meja za gospoda. («Ich bin der Herr Bülgermeister von Dreifoltigkeit.») No, sen si misla, keri se san za gospode ma, tisti je že ne nücen. Vete, gospod urednik! Zaj pa bon še Vam jaz neke drüga poveda. Toti Golob je bija v Avstriji taki sovražnik duhovnikov in cirkve, da je nauč ni smeja oznanitelj jegovih občinskih aktov in drügih takih stvari pred cirkvijo oznaniti, le samo pred jegovim kšefton, da ja nebi priša blüzi cirkve in Vete kaj je gnes? **Klerikalec je.** Si lehko mislite, kak je navdüšeni za klerikalizem! Vete zaj pa hodi vsaki den gor pa dol po trgi, pa se dela naj bole pobožnega. Jaz, Mihalek, pa si mislim: Bog se naj usmili njegove grešne düše!

Vete, gospod urednik, kaj sem še več čüja pa vida. Ša sen Ferd. Golobvo štarcüno po papir, da bi Vam to vse napisa. Te pa sen zagledna tan za pudlon dva človeka. Puca je bila črno oblečena, drobna a pa lepa, tüdi fant je bija skoro popunoma raven. Tota dva sta se tak lepo glejala, jaz sen si že misla, tü se gre venda za kako ženitev. Ko sen papir küpa, pa sen ša doj po trgi, sen si misla: Mihalek, ti si vsega radoveden in ti tüdi rad včasih kero po strani pogledaš, pa še to vünprekünšti, čista bla ova dva resen tak nedužna tam vštacüni. Vete, gospod urednik, potl pa priden do ene jive, tan so bile neke ženske, pa so si neke gučale. Mihalek, ne bodi nemaren, ti boš neke čüja. Skočin hitro za grm in poslüšan. Vete, gospod urednik, da sen se tak smija, ki bi skoro od smeha gor poča, kaj sosi tiste ženske vse gučale. To je že povsodi navada, da enega šinfajo, drügega pa hvalijo. Najprvo sen čüja od nekega Florjaniča, ki je komij pri Ferd. Golobi, ta bi rad žena Mino Golobovo. No sen si misla: zaj pa smo že vküper. Ena je pravla, da že šest mescov dela abrihtingu za ženitev, pa še ne ve vsega. Drüga pa pravi, da so gospod Golob rekli, da more prijih eden vse znati: kositi, dojiti, štriglati, žgajnke kühati itd. ne ki bi samo za pudlon sta, pa platno vküper zlaga in špeh udava. Tretja je pravla, da ga pre lidje tü nedo radi meli, ker je taki nemškutar, da se sploh nede žena. Štrta pa je denog taki hec pravla, da Van ga, gospod urednik, tüdi ne smen napisati... Misla sen si: To je ravno tak, če bi mačaka postavili za špeh rohtati. Ena ženska še je pristavila: če bi pri meni bija eden tak dugo na probi, tebi cela fara gučala. Zaj pa, ki je pri Ferd. Golobi, ki je klerikalec, pa se žiher vse godi. Vidite, gospod urednik, kaki so gnes nemškutari in klerikalci, samo hujskajo lidi in kmete, sami pa majo take veke grehe, da jih nauč škof, nemre odvezati.

Komarov Mihalek iz Hüde lükne.

Iz Prekmurja.

(O našem shodu v Dekležovju,) na katerem je poročal tovariš Mrmolja le o gospodarskem položaju, pišejo sedaj tudi Kleklove «Novine». Pravijo, da je tovariš Mrmolja lansko leto še paradajze in peteršil paval, sedaj pa je že kupil pol milijona kron vredno posestvo, češ da je obogatel kot narodni poslanec. Pridali bi k temu samo to, da nas veseli, ker imamo resničnega kmetovalca za poslanca. V ostalem pa lahko trdimo, da je dopisnik «jurče», kajti za take peneze se tudi v Prekmurju kupi le par oralov dobrega polja. Obenem želimo, da bi tovariš Mrmolja še nadalje vzorno paval zelenje na zemlji, pošteno plačani, ne pa na taki, kakor je ona na Krajni v Prekmurju, ki je namenjena samo — ? Potem pišejo «Novine», da minister Pucelj ni mogel govoriti, ker so mu kmetje takoj povedali, da ga nočejo niti poslušati. To je seveda zgolj farizejska laž, ker je dayno pred njegovim prihodom skozi Dekležovje v Mursko Soboto zaključil shod tovariš Pavlica in so se že kmetje razšli. Dopisnik pravi, da je tudi tovariš Pucelj obogatel, ker je dal veliko doto (gerbijo) svoji hčeri. G. Klekl, ali res nimate drugih skrbi, kakor se vznemirjati zaradi dote? Ali kot duhovnik res ne čutite, kako nečastno za duhovnika je tako zavijanje in obrekovanje? Sramota!

Politične vesti.

(Kraljeva poroka odgodena.) Ker je sestra kraljeve neveste, princeza Elizabeta, zelo nevarno bolna, je prosil romunski kralj našega kralja, da bi se odložila poroka za en teden. Kralj je prošnji ustregel. Ker se je stanje princezinje Elizabete zelo poslabšalo, se je bati, da bolezni ne bo prestala. V tem primeru bi se kraljeva poroka odložila na nedeljo po Petrovem dnevu.

(Skupščina.) Polom klerikalcev. Kako so naleteli Stanovnikov atek, ker so interpelirali tovariša ministra Puclja zaradi galice, poročamo na drugem mestu. Potrebno pa je, da poročamo še o nekem drugem polomu, ki so ga doživeli zemljoradniki, ko so interpelirali tovariša Puclja zaradi

(volovske afere.) Na interpelacijo je odgovoril tovariš Pucelj tako-le: Ugotoviti moram, da je prejela družba «Promes» iz drugega kontingenta živine, ki ga jej je prodala država na javni dražbi, v vsem 839 okuženih grl. Le-ti so bili neki ostanki, ki so se nahajali v raznih zbirališčih v Nemčiji. Za ta grla je plačal «Promes» 1,266.899 dinarjev, torej grlo po 1510 dinarjev. Če bi se ta grla prevozila k nam, tedaj ne bi dobili več kot 600 dinarjev za grlo. V vsem ni bila ena, temveč bile so tri dražbe, in sicer po predpisu zakona. Vi to prav dobro veste, toda vseeno se poslužujete laži, sedaj pa težko poslušate resnico. Gospodje poslanci, toliko kot odgovor na bajke poslanca g. Stajića. Sedaj pa je treba, da odgovorim nekaj g. Jeremiću (zemljoradniškemu poslancu).

(Kdo je za kmeta!) G. Jeremić je trdil ravno sedaj, da bi padla cena živini od 14 na 5 dinarjev, če bi uvozili nemško živino. To, gospoda, menda ni po Vašem programu (zemljoradničkem)! V silni zadregi je spoznal g. Jeremić, da ga je polomil, kajti priznati je moral, da je varoval tovariš Pucelj interese živinorejca tako kakor ne en zemljoradnik. To je naš ponos!

(Odgovor, kakor ga je treba.) In dalje je dejal tovariš Pucelj: «Dopoldne je pravil g. poslanec Stajić o neki bajki, češ da je kupila neka švicarska banka od države 17.500 goved in 50.000 ovac, in sicer je trdil to na način, na kakršen se to dela ob takih prilikah, češ: kakor je slišal, kakor se piše, kakor se trdi, in da je pri tem zaslužila ta švicarska banka 170 milijonov dinarjev. **To je tako neumna bajka, da smatram za razžalitev skupščine, če se tu tako govori.»** Moški odgovor tovariša Puclja je napravil silen vtisk na vso zbornico in beograjski listi, zlasti «Politika», so z vsem priznanjem zabeležili njegov jedrnati in odločni odgovor. Poslanec Stajić se je nato trikrat opravičil pri tovarišu Puclju. Naši klerikalci pa so pobiti povesili glave, ker jim je bila izvita prilika za kleveto.

(Za red in proti korupciji.) Na prizadevanje tovariša Puclja so vlad-

ne stranke pristale na to, da se imenuje parlamentarna anketa, ki bo preiskavala delovanje direkcije plena. Klerikalci so se pri tem silno kislo držali, nekateri njih ljubljanski «maherji» pa so bili kar čisto iz sebe, kajti ta anketa bo preiskala tudi delovanje ljubljanske komisije za stvarno demobilizacijo. To bo zasmrdelo, da bodo Vrstovškove kopeli še veliko preplitve, da bi vse oprale.

(Dr. Koroščeve brihtnosti.) V Celju je imela SLS. shod, na katerem je govoril tudi dr. Korošec. Kar na debelo je iztresal brihtnosti, ki so včasih tako luštkane, da bi grešili, če ne bi seznanili z njimi svojih bralcev.

(Silno radi bi zopet vladali naši klerikalci,) to je prva misel, ki jo je izrekel gospod Korošec. Zato je jako žalosten, da še ni mogel razbiti vlade. Pogled na našo notranjo politiko je bil za klerikalce tako žalosten, da se je g. Korošec takoj nato obrnil k ta

(veliki politiki.) Zanimivo je to, da je postavil pri tem poglavju popolnoma na laž klerikalno časopisje ter ugotovil, da sta v Genovi zmagala Francija in mala antanta. Torej vendarle ni naša politika tako zavožena! Nato je govoril o strankah.

(Turkom so se približali naši klerikalci,) se je hvalil g. Korošec. «Gliha vkup štriha» in naš blagoslov, če se naši klerikalci popolnoma zvežejo s Turki.

(To je politika!) Istočasno, ko je hvalil g. Korošec zbližanje s Turki, pa je vabil k sebi tudi zemljoradnike, zaklete nasprotnike Turkov. V politiki je sicer marsikaj mogoče, ampak voda in ogenj ne gresta v en lonec, tudi v politiki ne!

(Kaj vsega ne razume g. Korošec.) Dr. Korošec je dejal, da smo neodkriti, ker smo glasovali za samoupravne oblasti, potem pa vložili nov predlog. Neverjetno, kaj si upa natvezati g. Korošec svojim backom. Bili smo od nekdaj za nedeljeno Slovenijo, toda smatramo tudi za prezgodnje vprašanje revizije ustave. Zato smo morali glasovati za upravne edinice in zato moremo vložiti nov predlog. Ne neodkriti, temveč odkriti pristaši ustave smo!

(Najdebelejša pa je ta,) da je Šusteršičeva akcija klerikalcem samo koristila. Da bi le še mnogo takih akcij doživeli naši klerikalci in kmalu bi jih bilo konec.

(Skoraj resnica.) Slednjič pa so sprejeli klerikalci neko resolucijo, ki je naravnost klasičen primer klerikalne breznačelnosti. V resoluciji pravijo namreč, da se lahko v SLS. udejstvujeta tako monarhist kot republikanec. Da bo resolucija popolna, naj dostavimo to-le: Ali veren, ali brez vere, vsak je lahko klerikalec, samo da je zaslepljenček in njih poslušni sluga, zakaj prvo je korito in potem šele načelo.

(Zunanje posojilo.) V vsem je prejela naša država 15 raznih ponudb za najetje tujega posojila, kar je najlepši dokaz, da smo zdravi in močni in da uživa naša država ugled v tujini, kajti denar se ne zaupa tistim, ki stoje pred bankerotom. Ampak naši opozicionalčki bodo kvakali še dalje!

(Proračun) je finančni odbor že izdelal in ga bo v kratkem predložil skupščini. Proračun izkazuje primanjkljaj, ki ga namerava pokriti finančni minister z zvišanjem taks.

(Ljubljanska «Glasbena Matica») je priredila po jugu države izlet, ki je sijajno uspel. Koncerti v Beogradu so bili pravi triumf slovenske pesmi in manifestacija našega ujedinjenja. Najodličnejša publika, na čelu ji naš kralj, je bila od lepote slovenske pesmi naravnost očarana. Mi se uspeha «Glasbene Matice» iskreno veselimo, ker je z njim ponovno podan dokaz, da tisti, ki dela, zmaga. Zmaga g. Hubada je bila vrlo zaslužena in na njej mu iskreno čestitamo.

(Čičerinove laži.) Čičerin, nad katerim imajo naši klerikalci svoje veliko dopadajenje, se je v Genovi prav grdo zlagal. Dejal je, da je v Rusiji popolna svoboda in da morejo sovjeti voliti vsakogar, kogar hočejo. Resnica pa je taka-le: 50.000 tvorniških delavcev voli ravno toliko zastopnikov kot 250.000 kmetovalcev. Taka je enakost v Rusiji. Če so izvoljeni nekomunisti, potem so volitve razveljavljene. Sovjetska vlada določi že naprej kandidate in kdor jih ne voli, pride v ječo. Da ni nasilje tako javno, je izvoljen vedno tudi — kak opozicionalec, ki pa nima nobene pravice. Taka je svoboda volitev v komunistični Rusiji. Čičerin je dejal dalje, da v Rusiji ni cenzure, ampak popolna svoboda tiska. Grda laž! V vsej Rusiji smejo izhajati le komunistični listi. **Vsi drugi listi so prepovedani.** Taka je svoboda tiska pod rdečimi teroristi. Končno je dejal Čičerin tudi, da so vse obsodbe javne. Grda laž! V kletih črezvičajke se streljajo ljudje, ne da bi bili sploh zaslišani, obsojence pa mučijo kakor v srednjem veku. Tak je socialistični paradiž, pa naj laže gospod Čičerin še tako predrzno.

Na kaj je treba gledati pri živinoreji?

Preudaren živinorejec more na dva načina oplemenjati svojo živino: ali pari le čistokrvno živino ali pa križa živino sorodnih vrst. Kdor hoče obdržati dobre lastnosti pasme, se poslužuje prvega načina, to je čistokrvne plemenitve. Na ta način utrjuje že obstoječe dobre lastnosti živali, n. pr. mlečnost, boljšo raščo itd. S parenjem čistopasemskih živali dosezamo torej izravnavanje telesnih oblik in ustalenje lastnosti. Strah pred slabimi posledicami sorodne plemenitve je v tretjem in četrtem kolenu neutemeljen, zlasti pri zdravih in dobro razvitih živalih. Nevarnost nastane šele pri plemenitvi v petem ali šestem kolenu, zlasti če uporabljamo ožjesorodno ali tako zvano krvno plemenitev. Enako nevarno je, če nismo pri odbiranju plemenskih živali previdni, ker se utegne pasma pomehkužiti ali degenerirati. Pojavlja se oslabljenje spolnega nagona, zarod je slabo razvit, mlečnost nazaduje, okostje in mišičevje pa propadata. Če opazimo te znake degeneracije živali pravočasno, tedaj napako še lahko popravimo s tem, da parimo le zdrave živali. V nasprotnem primeru nam reja opeša.

Drug način plemenitve, to je križanje, pa uporabljamo, kadar hočemo doseči izpremembo telesnih oblik in izboljšanje lastnosti z ozirom na užitek. Križanje izvedemo na ta način, da parimo poedince raznih pasem. Pri živalih čistokrvne pasme lahko računamo s tem, da bodo podedovali mladiči lastnosti staršev. Če je krava dobra mlekarica in bik mlečnega rodu, potem bosta te lastnosti vsaj v enaki meri tudi pri mladiču. Pri križanju pa se podedujejo lastnosti staršev neenakomerno. Včasih daje značaj mladiču samec, včasih pa samica. Zategadelj parimo kravo, slabo mlekarico, z bikom dobrega mlečnega rodu, katerega lastnost bo potem mladič podedoval. Kadar hočemo dobiti dobro pitovno živino, tedaj pa združimo slabo kravo-mlekarico z bikom, ki je hitro rastel in se hitro redil.

Na ta način si vzgoji vsak živinorejec s križanjem lahko svoje pleme. Treba mu je pri tem postopati samo smotreno, da zbira namreč za pleme le one živali, ki se najbolj približujejo njegovim zahtevam.

Ako bi začela reja pešati, si je treba preskrbeti takoj novega bika čiste pasme, in sicer iz drugega kraja. Najbolje je pač kupiti originalnega bika dotične pasme.

Pri upeljanih živalih se često njih telesne lastnosti izpremene, ker živalim ne prijajo nove razmere in podnebje. Živali se izprevržejo, odnosno pokažejo lastnosti, ki jih niso imeli njih starši, temveč njih prastarši. V takih primerih je edino sredstvo za odpomoč uvoz originalnih plemenjakov.

Star izrek pravi: Parimo podobno s podobnim, da dobimo podobno. Zapomniti pa si je treba, da napaka ne izenači protinapake, temveč napaka izgine, če parimo slabo ustvarjeno žival z dobrim plemenjakom. Krava z vdrtim hrbtom se ne sme pariti z bikom, ki ima izbočen hrbet, temveč z bikom ravnega in širokega hrbta in telesa. Matere morajo biti podnebju prilagodene, biki pa dobre molzne pasme. Boljše je pariti velike kakor majhne živali. Razmeroma po teži pojedo namreč enako, rastejo pa hitreje. Tudi starost obeh spolov naj bo primerna. Na mlade telice ne puščajmo pretežkih in starih bikov in tudi prezgodaj jih ne puščajmo! V tem oziru se pri nas dosti greši. Rastoče telice puščajmo s poldrugim, počasi se razvijajoče z drugim letom.

Nad vse dobro je, vestno zabeležiti vse dogodke pri živinoreji v živinorejsko plemensko knjigo. Iz take knjige je razvidna vsa plemenska poraba krav in bikov kakor tudi potomstva. Posebno važno je tudi, zapisovati mlečnost vsake krave. Če imamo štiri krave, katerih ena da 1200, druga 1500, tretja 1800 in četrta 2000 litrov mleka na leto, potem vemo, da nam je s posebno pazljivostjo gojiti le potomstvo zadnjih dveh krav. Žlahtnim živalim pa je treba seveda pokladati dobro krmo ter jih skrbno negovati. Stelja mora biti dobra, hlevi pa zračni in svetli. Ves živinorejčev uspeh odvisi od njegove preudarnosti in pazljivosti. Zato se dogaja dostikrat, da imata dva soseda pri skoro istih okoliščinah popolnoma drugačno živino. Zavedati se je pač treba vedno, da se vsak trud za živino izplača.

Fr. Malasek na Grmu.

Vinogradniki, škropite in žveplajte svoje trte!

Kakor vse druge kulture, tako je zaostalo letos tudi trtje v svojem razvoju, kar pa nič ne škodi, ker narava že vse popravi in nadomesti. Sedaj je zemlja z vlago prepojena in kakor hitro bo nastopilo količkaj lepo vreme, se bo začelo vse tem bujneje razvijati. Nevarnost pa obstoja, da bodo nastopale letos spričo jako menjajočega se vremena različne bolezni na vseh rastlinah, posebno peronospora in tudi oidij (grozdna plesnoba).

Trtni poganjki so sicer še prav majhni, taki, da se komaj zarod prikazuje, toda razvili se bodo prav hitro. In ker so vršički in vsi listki pri bujni rašči nežnejši kot pri počasni in suhi, so vsled tega tudi občutljivejši in boleznim laže pristopni.

Zategadelj naj se s škropljenjem ne odlaša, **marveč takoj, vsekakor pa še ta mesec, vse trtje dobro z enoodstotno modro galico ali pa z enokilogramsko (1 kg na 100 l vode) Bosna-pasto poškropi.** Sedanje enoodstotno škropljenje bo več izdalo kot mogoče trikrat močnejše škropljenje, izvršeno šele meseca junija. Isto velja tudi glede žveplanja. Bolezni treba namreč v kali zatreti. Kadar se je bolezen v liste in v zarod že zajedla, jo je jako težko zatreti.

Čez nekoliko tednov po sedanjem, t. j. po prvem, škropljenju naj se to delo zopet ponovi, ker bodo med tem časom dorasli novi listi in bo s prej poškropljenih listov izginila večinoma vsa galica, ker jo bo dež izpral. Za drugo škropljenje se porablja lahko močnejša tekočina. Za sedanje škropljenje in žveplanje se porabi razmeroma malo tekočine (galice) in prahu (žvepla) in vse delo se naglo izvrši, učinek pa je neprecenljiv. Zatorej brez odloga na to delo ob prvem lepem dnevu!

Fr. Gombač v Ljubljani.

Gospodarstvo in gospodinjstvo.

(Zborovanje «Sadjarskega društva za Slovenijo».) V Št. Juriju ob južni železnici je bilo v kmetijski šoli dne 18. t. m. važno društveno zborovanje, katerega so se udeležili sadjarski strokovnjaki Belle, Skalicky, Žmavc, Priol, inž. Koprivšek, Levstik, Goričan in Zupanc kakor tudi tovariš poslanec Drofenik. Storili so se važni sklepi za predpriprave izvoza letošnje bogato obetajoče sadne letine. Sadje naj izvažajo vsi izvozniki pod edino znamko «slovensko sadje». Nadalje se je sklenilo prirediti v mesecu oktobru veliko sadjarsko razstavo.

(Prošnje za prireditev loterije [tombole]) sestavljajo stranke večinoma pomanjkljivo ter jih vlagajo prepozno. Vse to zavlačuje rešitev, oziroma onemogoča gladko uradno poslovanje. V interesu strank je, da vlagajo tozadevne prošnje na kmetijsko ministrstvo po pristojnem okrajnem glavarstvu, oziroma magistratu. Prošnje morajo biti pravilno kolkovane in vložene dva meseca pred prireditvijo. V prošnji je natančno navesti kraj, dan in namen prireditve, število srečk (tablic) in cena posamezni srečki. Če želi stranka, da bi bila oproščena plačila taks, mora to v prošnji poudarjati. V vsakem primeru je navesti tudi dan, na katerega se namerava prireditev eventualno preložiti.

(Obvezni poluletni tečaj na državni podkovski šoli) v Ljubljani se prične dne 1. julija 1920. Za vstop v tečaj je vložiti pri vodstvu državne podkovske šole v Ljubljani do dne 5. junija 1922. prošnjo ter ji priložiti: 1.) rojstni in krstni list, 2.) domovinski list, 3.) zadnje šolsko izpričevalo, 4.) učno izpričevalo, 5.) ubožni list in 6.) nravstveno izpričevalo. Pouk v podkovski šoli je brezplačen; učenci imajo prosto stanovanje v zavodu; skrbeti pa morajo sami za hrano in potrebne učne knjige. — Poleg podkovstva se poučuje ogledovanje klalne živine in mesa.

(Gospodarski odbor trga Vrhnike) naznanja, da so sejmi za govejo živino zopet dovoljeni in da bodo odslej istočasno tudi sejmi za konje. Prvi sejem je bil v ponedeljek dne 22. maja t. l.

(Velik živinski sejem pri sv. Urbanu) bo zaradi praznika dne 26. maja. Ker ne prihajajo iz Nemške Avstrije več kupci, bo gotovo veliko lepe živine na razpolago.

(Postrvi.) Kmetijski oddelek pokrajinske uprave za Slovenijo odda še nekaj tisoč postrvjega zaroda iz vališča na Bledu, ki se že krmi in je sposoben za zaplojevanje ribjih vodá. Cena 35 Din za 1000 živali. Društva dobe 25 odstotkov popusta. Naročila se sprejemajo le do dne 1. junija 1922. Obenem se pozivljejo dosedanji naročniki, da čim prej prevzamejo naročeni zarod.

(Čebelarjem.) V nedeljo dne 28. maja priredi potovalni učitelj za čebelarstvo, g. Jurančič, enodneven čebelarski tečaj v Jareninі. Dnevni red: Od 8. do 12. ure dopoldne predavanje v zgornji šoli. Popoldne od dveh dalje praktično razkazovanje pri vzornem čebelnjaku g. Valentina Toplaka. Čebelarji iz bližnje okolice, udeležite se tečaja polnoštevilno! Čebelarji, ki pridete iz oddaljenejših krajev ter želite obed, naznanite to z dopisnico tajništvu čebelarske podružnice v Jarenini, da se za Vas obed pravočasno v gostilni naroči.

(Na zadnjem svinjskem sejmu v Mariboru) so bile cene: 5 do 6 tednov starim prasičkom od 300 do 400 kron, od 7 do 9 tednom starim od 600 do 700, od 3 do 4 mesece starim od 1100 do 1200, od 4 do 6 mesecev starim od 1400 do 1600, od 8 do 10 mesecev starim od 2000 do 2500 kron, polpitanim svinjam pa od 60 do 62 kron za kilogram žive teže. Koze so bile po 500 do 650, kozlički pa po 250 kron.

(Na ljubljanski živinski sejem) z dne 17. t. m. je bilo prignanih veliko konj in prasičev, in sicer 313 konj, 53 volov, 40 krav, 5 telet in 294 prasičev za rejo. Kupčija s konji je bila slaba. Cene so bile: prvovrstnim volom od 45 do 50, drugovrstnim od 35 do 40 in starim kravam od 30 do 35 kron žive teže. Prasički za rejo so bili takoj prodani, in sicer 6 do 8 tednov stari po 900 do 1200 kron.

(Zagrebški živinski sejem.) Dogon goveje živine slab. Prvovrstne živine sploh primanjkuje. Drugovrstni voli so se plačevali od 34 do 36, bosanski od 30 do 32 in krave od 30 do 42 kron za kilogram. Telet je bilo dosti ter so veljala od 22 do 41 kron za kilogram žive teže. Prvovrstnih svinj ni bilo. Drugovrstne svinje so veljale od 66 do 72, tretjevrstne pa od 60 do 62 kron za kilogram. Seno se je plačevalo od 1000 do 1400, detelja od 1200 do 1400 in slama po 500 kron za 100 kilogramov. Italijanov ni bilo na sejem.

(Žitni trg.) Stari Bečej, dne 18. maja. Dovozi slabi, povpraševanje narašča. Pšenica se trži po 1520 do 1530, koruza po 1100 do 1130 in oves po 1120 do 1140 kron.

(Sremski vinski trg.) Vinogradi so dobro prezimili. Vsled slabega vremena pa bo trgatev pozna. Pridelek bo slabši in manjši kakor leta 1920. in 1921. Cene vinu so čvrste. Bela vina, 10odstotna, od 25 do 28 kron za liter. 12odstotno črno vino od 28 do 30, 14odstotni vermut po 48 kron za liter. Prvovrstno vino v steklenicah (0·7 l) od 50 do 58 kron.

(Drugo poročilo «Hmeljarskega društva za Slovenijo» o stanju hmeljskih nasadov.) Žalec v Savinjski dolini, dne 16. maja 1922. Odkar smo izdali svoje zadnje poročilo, smo imeli le 12 dni brez dežja, a jutranja temperatura je znašala povprečno le 6 do 7° R. Spričo navedenega je umevno, da ni bilo vreme zadnjih 14 dni nikakor ugodno razvoju hmeljske rastline. Stanje je torej prav različno; poleg 2 m visokih poganjkov v posameznih žičnih nasadih se dobe tudi vrtovi, v katerih je rastlina komaj vzklila iz zemlje. Ploskev, zasajena s hmeljem, se je povečala za približno 25 odstotkov. — Društveno vodstvo.

(Vrednost denarja.) Ameriški dolar velja od 268 do 274 kron, češka krona od 5·08 do 5·28, angleški funt šterling od 1180 do 1192, laška lira do 14·40 kron; madžarska krona 34, nemška marka 88, poljska marka malo manj kot 8 in avstrijska krona malo manj kot 3 vinarje.

(Najboljša kokoš za kmetovalca.) Izberi dobre, široke in lepo rasle domače kokoši, ki jim pridruži italijanskega petelina. Na ta način dobiš kokoši, ki nosijo mnogo in velika jajca. Pri tem pa ni treba nanje tako paziti, kakor na različne plemenite vrste kokoši. Po treh letih moraš petelina izmenjati. S takim križanjem dobiš perutnino, imajočo vrline obeh plemen: vzdržljivost pozimi in v vročini. Za oploditev pa je treba jemati zgolj izbrane kokoši. Kakor petelina, tako je treba tudi kokoši po treh letih izmenjati.

(Stara in mlada matica.) Kakor s kokoši, tako je tudi z matico. Če je matica starejša kakor dve leti, pade njena plodnost. V petem letu pa sploh ne nosi več jajc. Mlada matica prične nositi jajca koncem meseca februarja. Čebelnjak se torej tem bolj in tem hitreje polni, čim boljša je matica. Zaradi tega pameten in razsoden čebelar ne bo trpel v panju nad dve leti stare matice.

Raznoterosti.

(Ameriške razmere.) Nikjer na svetu ni policija napram bogatinom tako popustljiva kot v Ameriki. Če kakšen bogatin kaj ukrade, pravijo o njem, da je duševno bolan; če koga ubije, je le prekoračil silobran. Vedno se stvar potlači in le redkokdaj pride bogatin na zatožno klop. Semtertja pa pride vendar kaka stvar na dan in tedaj strmi svet nad izprijenostjo tako zvanih boljših krogov. Tako se je pripetil v Nju Jorku pred kratkim značilen dogodek. Človek iz najodličnejših krogov je bil ubit. Policija pa je uvedla obsežno preiskavo. Dasi jo je vodila sicer tajno, je vendar svet zvedel zanjo in povsod se je govorilo o umoru. Tako je dejala neka milijonarka pri razgovoru o umoru: «Kako je mogla biti žena vendar tako neumna, da je dala moža zaklati. Mari bi vzela malo ciankalija (hudega strupa) in vse bi se izvršilo neopaženo.» To je slišal nek znamenit ameriški detektiv, ki se je pričel takoj zanimati za milijonarko. In dognal je, da ima milijonarka za seboj precej burno preteklost. Poročena je bila samo petkrat. Od prvih dveh mož se je ločila sodnijsko, ostali trije možje pa so ji umrli. Enake smrti kot njeni trije možje je umrlo tudi dvoje njenih otrok. Umrli so za «slučajnim» zastrupljenjem. V resnici pa je zastrupila milijonarka vse tri svoje može in oba svoja otroka. In čemu? Vsakega svojega moža je zavarovala milijonarka za visoko vsoto in enako tudi oba svoja otroka. Ko so bili mrtvi, je pospravila visoko zavarovalnino ter se veselila dalje. Celo tako brezsrčna je bila, da je odšla na ples, ko se je zvijal njen mož doma v krčih vsled zastrupljenja. In tudi to ni zadostovalo. Od ameriškega rdečega križa je zahtevala odškodnino, češ da ji je mož umrl na posledicah zastrupljenja po plinih v vojni. Pri hišni preiskavi so našli v neki skrinjici skrbno shranjen časopisni izrezek, na katerem je bilo napisano: «Vedi, da je sum nekaj čisto drugega kakor konkretni dokazi in da se more izreči sodba samo tedaj, kadar so ti dokazi v rokah pravice.» Milijonarka je torej zločinka prve vrste. Pa mislite, da so jo zaprli? Ne! V svobodni in republikanski Ameriki časte bogatine tako, da jih ne zapirajo, in prosti so. Ni vse zlato, kar se sveti, velja tudi za Ameriko.

(Albanska.) Toptani-beja je tiranska vlada obsodila na smrt. Toda obsojenec, ki je na Dunaju, se tiranski vladi škodoželjno smeje, ker mu ne more do živega. Ampak sedaj se ne bo več smejal, kajti tiranska vlada mu je izporočila na Dunaj, da je na smrt obsojen in se mora zato v določenem roku vrniti v domovino. Če tega ne bi storil, tedaj bodo vse njegovo imetje uničili: hiše razdejali, pridelke sežgali in pohištvo razbili. Ker se Toptani-bej seveda ne bo vrnil v Albanijo, zato bodo Albanci njegovo imetje uničili, namesto da bi ga sami porabili. So pač modrijani naši Albanci!

(Anglež o naši državi.) Nek Anglež je prepotoval skoraj ves svet. Slednjič je dospel tudi v Jugoslavijo. Ko je prišel do Zagreba, je vzdihnil: «Hvala Bogu! Vendar sem našel enkrat državo, kjer ni beračev!» In to je tudi resnica. Naj bo nezadovoljstvo še tako veliko, vendar nikomur ni treba trpeti pomanjkanja, če dela. Toda pri nas je tudi mnogo takih ljudi, ki so nezadovoljni, ker morajo delati. In v tem tiči mnogo zla!

(Svetiljka, ki gori tri leta.) V Nju Jorku je vzbudil veliko zanimanje izum nekega Italijana Tomadelija. Leta je izumil električno svetiljko, ki gori tri leta, čeprav ne pride v stik z električnim tokom. Amerikanci nazivljejo svetiljko z označbo «sod solnčne svetlobe». Italijanove tajnosti ne more nihče odkriti, ker straži Italijanovo delavnico močna četa detektivov. Svetiljka, ki se more izdelovati v vseh velikostih, ima tudi to prednost, da ne razvija njena svetloba prav nobene toplote. Svetiljka bo tudi poceni, ker bo veljala le 12 šilingov (nekaj nad 700 kron).

(Kitajski boljševiki proti krščanstvu.) Vsled agitacije Rusov je število kitajskih komunistov vedno večje. Posebno med dijaštvom je mnogo komunistov. Le-ti, ki so pričeli pridigati sedaj silno srdito proti krščanstvu, pridobivajo vedno več pristašev. Protikrščansko gibanje je tako naraslo, da so že mnogi zapustili Kitajsko, ker se boje pobojev. Naši klerikalci pa bodo seveda še dalje simpatizirali s komunisti.

Slovenska republika.

(I. F.)

Oj, čujte, čujte: «Naša vas»
Je spremenila že svoj glas
Ter zemljoradnike je vrgla v stran,
Z republikanstvom prišla je na dan!
Ta čin zapisan v zlatih črkah bode
Ter bo spominjal naše pozne rôde,
Kako Pogačan mojstersko je presedlal
Ter naš Mesija je postal!

Pozdravljena, republika slovenska,
Ne zruši niti sila te peklenska,
Saj štela bodeš «petdeset» milijonov duš!

O jej, to bo na vrage naše grozen tuš!
Madjari, Nemci se ustrašijo,
Celo junaški Lahi se preplašijo
In celi svet nas bo občudoval
Ter grozovite naše sile se bo bal!

A kdo predsedniški je pretendent?
Moj Bog! Pogačan vendar bo naš prezident!

Mar ni on mož za to,
Ki bo obračal vse tako,
Da bo nosilo mu profit,
Ker le potem mu rasel bo kredit!
On ve, da je original, znajdljiv, učen,
Kot med Slovenci ni noben!
Zato pa tudi ve, da bo brez truda jel in pil,

Cigare najfinejše bo kadil
In strašno lepe pesmi bode skladal
Ter bo svoji «čudni» glavi vladal!

Ker pa načel ne bo poznal,
Zato po njih ne bode se ravnal!
Vrtil se bode kakor petelin na drogu,
Prižigal svečo bode vragu in pa Bogu!
Kar bode kazalo, bo storil vse,
Saj pač v sovjetih človek prav vse sme!

Kje bo pa stoloval
In kje bo modroval?

Tam v slavnem Jokellandu bo imel svoj tron,
Ga čuval bo strašan kanon,
Pa streljal bo, oh, streljal — s tem bo strahoval,
Da vsak pred njim bo trepetal!
Tako svoboda mu republikanska bo zavarovana
In «srečno» ljudstvo bode pevalo: Hosana!

Ne daleč njega bo imel barako silni Žmahen,
Ki je ob kapljici zelo živahen.
On prvi bo Pogačanov minister,
Saj hvali se, kako je brihten in kako je bister!

In ko zaviha si muštafe,
Tedaj pozna vse paragrafe!
On vse razume, on vse ve,
Kar on napravi, vse popolno je!

Pa večkrat tudi je koražen,
Nikoli še ni bil poražen!
Ko s fanti se pretepal je,
Je fantom bilo res gorje!
Zato pa Žmahen delal bo pravico,
A ne po zakonu, ampak z butico!

To bo republika vesela
In množica bo kar strmela,
Ko bo na ljudstvo lajal kakor pes
Ter bo po hrbtih mlatil kot sam bes!

Pa tudi Žuralt bo ministroval
In vestno vse zapisoval,
Predlagal bo račune
Ter preobračal kozle in koštrune,
Pri vsem pa bode vedno pazil,
Da sam v dolgovih ne bo gazil,
Ker vemo, da možiček
Rad vidi, da nabit mu je mošnjiček!

Če on svoj «zlati» cilj doseže,
Mogoče, da kmetiču še ustreže,
Da davkov več ne bode plačeval,
Celó vojakov ne dajal!
Uradnikov pa tudi več ne bo,
Saj dela se v republiki kar vse samó!
Ljudje se bodo samo veselili
In plesali ter dobro jedli in pa pili!
A živeč — zlata bodo dajala drevesa.
Juhé! V republiki pa bodo res nebesa!

Zato pa, ljubi vinski bratci zbrani,
Preljubi naši vsi farani,
Sedaj na noge se postavimo,
Za polne kupice zagrabimo,
Na slavo pijmo pretendentu
Pogačanu in Jokellanda prezidentu!
Z njim naj živi naš lepi Žmahen,
Ki je pri litru prav živahen,
Z obema pa naj Žuralt bo vesel,
Ki s švigašvaganjem že daleč je prispel!

Vsa tri imena v zlatih črkah bodo se blestela,
Na vekov veke bodejo slovela!
Republike slovenske slavni ti ustanovniki
Slovenskega so naroda «odrešeniki»!
Ter «petdesetmilijonske» so republike prvaki,
V katero v teh razmerah silijo pa le — bedaki!

Za kratek čas.

(Otroška.) «Čuj, Peterček! Jutri pride k nam stric Šimen na kosilo. Da ne boš govoril o njegovih laseh!» — Drugi dan pravi Peterček pri mizi: «Toda, mama, včeraj si rekla, da ne smem govoriti o stričevih laseh. Pa saj jih nič nima!»

(V cerkvi.) «No, mala Anica, danes si bila prvič v cerkvi. Kako Ti je ugajalo?» — Anica: «Zelo lepo je bilo. Vsi otroci so bili mirni. Samo gospod župnik je jako kričal ter mahal z rokama.»

(Profesorska.) «Kaj pa je s profesorjevo zaroko?» — «Šla je rakom žvižgat.» — «Kako to?» — «Čisto enostavno! V svoji zmedenosti je poslal zaročenki namesto cvetličnega šopka staro škatlo ter napisal nanjo: Tvoja podoba. In svršeno!»

(Drži.) Logar pazniku: «Ali imate uro?» — Paznik: «Nimam!» — Logar: «Nič ne de! Ob sedmih zjutraj piska vlak na postaji. Vi pa izpustite pse pol ure prej!»

(Za ženske.) «Ali ste že zapazili, da je zemlja v vseh jezikih ženskega spola?» — «Da!» — «Pa veste zakaj?» — «Ne!» — «Zato, ker o zemlji in o ženski nikdar ne vemo, koliko je stara.»

Književnost.

(Fr. Milčinski, Tolovaj Mataj.) Ilustriral Iv. Vavpotič. Založila Tiskovna zadruga v Ljubljani. Str. 152. Cena broš. 12 Din, po pošti 1 Din več. Tolovaj in druge slovenske pravljice, ki jih je med vojno izdal Fr. Milčinski, so vzbudile tako pozornost in priljubljenost, da so bile v kratkem času razprodane. Sedaj je izšel drugi natisk v novi opremi. Neprecenljive vrednosti so Milčinskijeve pravljice, pisane tako šegavo in zanimivo, da bodo ustrezale v enaki meri tako odraslim kakor mladini. Kdor ljubi plemenito razvedrilo, bo prebiral s slastjo Tolovaja Mataja in bo le težko odložil knjigo, dokler ne bo prečital vseh tako lepih in prisrčnih pravljic. Tolovaja Mataja priporočamo prav toplo.

(Claude Farrère, Gusarji.) Znameniti roman enega najboljših francoskih romanopiscev, ki je vzbujal splošno pozornost, ko je izhajal v «Jutru» pod naslovom «Morski razbojnik», je izšel sedaj v posebni knjigi, ki jo krasi naslovna slika prof. Šantla. Umetniška višina tega romana, ki je zaslovel po vsem svetu, pride šele sedaj v celotni knjižni izdaji do pravega izraza. Zato bo segel po knjigi z veseljem tudi oni, ki je bral roman že v podlistku. Knjiga se naroča pri upravništvu «Jutra» v Ljubljani, Prešernova ulica št. 54, ter velja 16 dinarjev.

Obrtnik.

Kako se gospodari z našim denarjem?

Na tem mestu smo morali opozoriti že parkrat na razmere, ki vladajo v bolniški blagajni v Ljubljani, odkar so bile v njej centralizirane vse podeželne bolniške blagajne. Vsa bolniška blagajna ni bila nič drugega kakor agitacijska pisarna socialnih demokratov. In kdor ni plesal, kakor je godel vsegamogočni g. Kocmur, je moral oditi.

Kakšno je bilo gospodarstvo v bolniški blagajni, pa dokazuje najlepše članek, ki ga je priobčil socialni demokrat g. Koren. V članku pravi namreč:

G. Majcen kot član sosveta bolniške blagajne si je moral vpogled v zapiske s silo priboriti. Iz zapiska, ki so ga s silno težkim srcem pokazali, je razvidno, da sta predlagala podravnatelj dr. Žužek za ravnatelja **Kocmurja 50.000 K nagrade** in ravnatelj Kocmur za podravnatelja **drja. Žužka 25.000 K nagrade.** Eden izmed članov načelništva je predlagal **za načelnika Rožanca 10.000 K in za podnačelnika Mihevca 5000 K nagrade.** Vsi ostali člani načelništva pa so imeli različne **zasluge, za kat^ere so dobili eni po 3000 K, drugi pa po 2000 K.** Kje je bilo nadzorništvo? In kaj je ono reklo k temu ravnanju z blagajno? Tudi nadzorništvo je dobilo večje nagrade, da je molčalo. Končno se je samo za nagrade izplačalo okoli 200.000 K, tisti pa, ki so največ zaslužili, so dobili najmanj in to so bili — uradniki. Poročalo se je razen tega tudi o nebroju drugih stvari, kakor o avtomobilu i. dr.

Tako se razsipava denar obrtnikov in zato se je vzel obrtniškim podeželnim blagajnam.

Pozivljemo pokrajinsko upravo prav energično, naj napravi red ter konča to socialistično paševanje v bolniški blagajni.

Z denarjem vseh obrtnikov so bile stvorjene bolniške blagajne in v korist vseh obrtnikov se mora denar tudi uporabljati. Mi nikakor ne bomo trpeli takih samopašnosti ter odločno povemo vsem merodajnim krogom, da raste med obrtniki tako ogorčenje, ki ga skoraj ne bo mogoče udušiti.

Brezvestneži, ne igrajte se z ognjem!

Obrtniki! V nedeljo dne 28. maja ob 8. uri zjutraj vsi k volitvi v pridobninske komisije za Slovenijo!

Poziv!

Kukavica, ki je v svoji onemogli jezi in brezmejni maščevalnosti, izlegla v «Straži» z dne 8. t. m. v imenu poštenih davkoplačevalcev občine Zagorje pri Kozjem jajce pod naslovom «Višjemu šolskemu svetu v Ljubljani!», naj ima toliko poguma, da se podpiše s pravim imenom ter mi dá s tem priliko, prijeti podlega obrekovalca za ušesa. Ako pa nima več toliko časti v sebi, ne morem imeti drugega zadoščenja, kakor to, da ga javno imenujem «falota».

«Stražo» prosim, naj to ponatisne.

Iv. Lovše s. r.,
nadučitelj v Zagorju pri Kozjem.

DRAGOCENOST VSAKE HIŠE je prijetno dišeči «Elsafluid» lekarnarja Fellerja. «Elsafluid», najboljše sredstvo za drgnenje hrbta, nog in celotnega telesa, se uporablja tudi kot lepotilo (kosmetikum) za negovanje zob, zobnega mesa, ust, glave itd. «Elsafluid» je močnejši in boljši kakor francosko žganje. 3 dvojne steklenice ali 1 specialna steklenica z zamotom in poštnino vred 72 kron. Razpošilja ga: Evgen V. Feller, Stubica donja, Elsatrg št. 344 (Hrvaško).

Prvovrstne **kose** (molnovke) iz tvornice „Zeilinger" prodaja **„Ekonom"** osrednja gospodarska zadruga v Ljubljani, po nastopno navedenih cenah:
kose, dolge 65 cm . . po 62 K
kose, dolge 70 cm . . po 63 K
kose, dolge 75 cm . . po 66 K
kose, dolge 80 cm . . po 68 K
Cena kosi franko skladišče Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 7.

Žepne, stenske, nihalne, kuhinjske ure, budiljke, zlatnino in srebrnino kupite najceneje pri tvrdki **Ivan Pakiž** v Ljubljani, Stari trg št. 20.

Hlode, gozde, trame, deske in drva ponudite lesni družbi **„ILIRIJI" v Ljubljani,** Kralja Petra trg št. 8 (pred sodnijo). Plačujejo se najvišje dnevne cene.

Morska trava za žimnice v vsaki množini se dobi najceneje pri tvrdki **Sever & Komp. v Ljubljani,** Wolfova ulica št. 12.

Dekle se išče k mali prijazni družini v Ljubljani. Dobiva plačo in ima priliko, da se navadi kuhanja, likanja itd. Znati ni treba skoro ničesar. Naslov: **Ugodno, poštnoležeče, Ljubljana.**

„Ekonom", osrednja gospodarska zadruga v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 7 ima vedno v zalogi:
drobno jediino sol, lepo suho koruzo, kristalni sladkor, milo za pranje, pšenične otrobe, pšenično moko št. 0, pšenično moko za kuho, pšenično moko za kruh, semenski oves, koruzno moko in zdrob.

Prodam hišo z malim posestvom, obsezajočim tri njive, dva vrta-sadonosnika, vinograd in nekaj gozda. Cena po dogovoru. — **Franc Klemenčič, Trebelno št. 23** (Dolenjsko).

ANDREJ OSET, Maribor, Aleksandrova cesta št. 57; telefon št. 88, trgovina s senom, slamo, krompirjem, fižolom, drvmi, žitom in drugimi deželnimi pridelki — Naslov za brzojavke: **Andrej Oset, Maribor.**

Varstvo in zdravilo proti **svinjski rdečici, vraničnemu prisadu, svinjski kugi, perutninski koleri** in **ostalim boleznim domačih živali** so **cepiva,** ki jih proizvaja **Jugoslovenski serum zavod, d. d.** Naslov za brzojavke: Serum, Zagreb. Telefon št. 14—45. **Bleinička cesta št. 21.**

Murin, najučinkovitejši strup za miši. **Imata v zalogi v Ljubljani: lekarna Sušnik, drogerija Adrija.**

Pri trgovcu pazi na znamko in na vtisnjene besede ! „GAZELA-MILO" !

Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani Miklošičeva cesta št. 16 se priporoča za naročila vizitk, trgovskih pisem in kuvert ter vseh vrst tiskovin.

MLINI! Specialna trgovina za mlinske potrebščine **Čadež & Brcar v Ljubljani,** Kolodvorska ulica št. 35 priporoča svojo bogato zalogo vseh v mlinsko stroko spadajočih predmetov po najnižjih dnevnih cenah, in sicer: svilena sita X in XXX, tenčico za zdrob (Griesgaze), po 24 in 32 cm široka volnena sita, pocinjeno žično tkanino (Drahtgewebe), prima gonilne jermene, mlinske kamene, amerikanska strojna olja in amerikanske strojne masti, kotenino, žimnata sita itd. **Postrežba točna in brza! Ceniki na razpolago!**

Menjalnica Slovenske eskomptne banke Ljubljana nasproti glavnega kolodvora. Telefon int. št. 3. Telefon int. št. 3. kupuje in prodaja devize in valute po najugodnejših dnevnih cenah, sprejema vloge na hranilne knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje po najugodnejših pogojih; ima poseben borzni oddelek.

Koranit zajamčeno pravi azbestni škrilj za pokrivanje streh. **Zaloga** pri krovcu **FR. FUJAKU, Ljubljana – Ilovica št. 48.**

Po najvišji ceni prevzema na vsaki postaji in plačuje takoj **smrekov in jelov brusni les, kostanjev les, hrastove hlode.** **Fran Kupnik,** Podplat pri Rogatcu.

Več malih in velikih posestev je na prodaj. Pojasnila daje uprava „Kmetijskega lista".

RAFIJO, prvovrstno, kg po 38 K, **srpe, kose, osle in drugo železnino** kupite najceneje pri **A. SUŠNIKU,** trgovcu z železnino v Ljubljani.

Razbito ali luknjičasto stekleno posodo, porcelan, lonce ali kotle iz železa ali emajlirane in druge predmete kakor tudi mramornate plošče in kahle od peči kita samo patentirani **„Diamantni prašek".** S tako popravljeno posodo se lahko zopet kuha in peče. En zavitek praška zadostuje za 10 do 15 popravil. Vzorce po 16 K razpošiljam, če se mi denar naprej pošlje. Pri naročilu 5 kg, to je 250 zavitkov, zavitek po 9 kron, pri manjših naročilih zavitek po K 9·50 po povzetju. Pošiljam tudi okusne lepake. Vsakdo je kupec; zastopniki se iščejo. **Glavno zastopstvo za Jugoslavijo: Anton Kovačič, Ljubljana, Metelkova ulica štev. 3.**

Urednik: Jakob Kušar.

Natisnila Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani.